

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради
Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності
Протокол від «17» березня 2021 р. №7
ВВЕДЕНО В ДІЮ:
Наказ по університету
№ 590 від «18» 03 2021 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СЛУХАЧІВ
ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в інституті післядипломної освіти Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (далі – Університету). Положення розроблено на основі Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності введено в дію наказом ректора № 160од від 30 вересня 2020 року із урахуванням специфіки та особливостей процесу підвищення кваліфікації та спеціалізації слухачів з Головних управлінь (управлінь) ДСНС областей.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти.

Метою впровадження в інституті післядипломної освіти дистанційної форми навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти та навчання, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціалізації і стажуванні слухачів (працівників суб'єктів господарювання), що здійснюють діяльність з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення для забезпечення на цій основі необхідного рівня компетентності слухачів.

1.4. Основним завданням слухачів в отриманні післядипломної освіти цього процесу є:

- забезпечення права слухачів на підвищення кваліфікації та спеціалізації відповідно до сучасних вимог та їх особистісних запитів і потреб до самовдосконалення;
- стимулювання слухачів до самоосвіти та неперервного підвищення кваліфікації;
- організація та розвиток дистанційного навчання за всіма напрямками перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації і стажування слухачів;
- використання електронної бібліотеки університету.

1.5. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях: **асинхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання — системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дискусія – групове навчальне заняття, проведення якого визначає викладач у зв'язку із необхідністю вирішення поточної проблеми, що виникла у слухачів в процесі навчання, шляхом обговорення її слухачами з викладачем та між собою. Дискусію технологічно реалізують за допомогою форуму;

дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у інституті післядипломної освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість підвищення кваліфікації та спеціалізації;

дистанційний курс – особлива, заснована на використанні сучасних інформаційних технологій, форма представлення змісту навчального курсу. Дистанційний курс є основним елементом побудови навчання з використанням технологій дистанційного навчання;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

консультація (Інтернет-консультація) – це елемент навчального процесу, за яким слухачі дистанційно отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;

лекція – один із видів навчального заняття у дистанційному навчанні, на якому слухачі отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку як у синхронному режимі, коли слухачі

можуть отримувати інформацію у реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу;

післядипломна освіта - визначається як спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення і оновлення її професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої спеціальності на основі здобутого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду.

практичне заняття - вид навчального заняття, на якому науково-педагогічний працівник організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з метою розширення, поглиблення й деталізації теоретичних знань, отриманих здобувачами на лекціях та у процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення здобувачів шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання освітніх завдань навчання;

семінар – це навчальне заняття, що заплановане програмою навчання, під час якого відбувається обговорення вивченої теми, до якого слухачі готують тези виступів на підставі виконання завдань;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих вебресурсів;

система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають

можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах;

тьютор – викладач, який має професійні знання та вміння щодо виконання соціальних норм і правил дистанційної освіти, здійснює підтримку та супровід навчальної діяльності кожного слухача протягом усього періоду навчання.

II. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання в інституті післядипломної освіти університету реалізовується шляхом:

- застосування змішаної очно-дистанційної форми навчання;

- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення підвищення кваліфікації та спеціалізації у різних формах навчання з використанням програми відеоконференцз'язку MS Teams у електронному навчальному середовищі Віртуальний університет.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання в інституті післядипломної освіти університету здійснюється за навчальними планами погодженими з керівництвом університету.

2.3. Перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціалізація і стажування слухачів за дистанційною формою навчання здійснюються в інституті післядипломної освіти за ліцензованими напрямками цих спеціальностей, згідно рознарядки ДСНС України.

2.4. Організація навчання за дистанційною формою здійснюється відповідно до плану-графіку підвищення кваліфікації та спеціалізації слухачів областей, який затверджується наказом ДСНС України щорічно. Термін підвищення кваліфікації за дистанційною формою встановлюється Університетом. Графік навчального процесу визначає послідовність його основних етапів. Тривалість курсової підготовки – не більше 2 тижнів, у тому числі: перший етап – керована самостійна підготовка та залік – один тиждень; другий – дистанційна форма навчання робота та екзамен. За загальною кількістю годин в залежності від навчальних програм. За очно-дистанційного підвищення кваліфікації перший етап навчання здійснюється очно, другий – дистанційно.

2.5. Кількість слухачів інституту післядипломної освіти університету, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до плану-графіку ДСНС з підвищення кваліфікації та спеціалізації.

2.6. Веб-ресурси, що використовуються в інституті післядипломної освіти університету для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, проходять перевірку. Перевірка веб-ресурсів здійснюється кафедрою управління інформаційної безпеки.

2.7. Для впровадження навчання за дистанційною формою інститут післядипломної освіти університету може використовувати лабораторію дистанційного навчання інституту.

2.8. Технології дистанційного навчання можуть бути використані під час організації та забезпечення денної форми підвищення кваліфікації та для організації інших форм роботи із слухачами області (методичні вебсемінари, веб-конференції, он-лайн-консультації і т.і.) в Університеті за наявності у них відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.9. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі в інституті післядипломної освіти Університету приймається Вченою радою навчального закладу.

III. Особливості організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Освітній процес за дистанційною формою навчання в інституті післядипломної освіти університету здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка, контрольні заходи.

Основною формою організації освітнього процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.2. Основними видами навчальних занять в інституті післядипломної освіти університету за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, консультації.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі слухачами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно в інституті післядипломної освіти університету та забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття за дистанційною формою передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Під час практичного заняття відбувається детальний розгляд слухачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань, що сформульовані у дистанційному курсі. Практичні заняття виконуються дистанційно, результати надсилаються викладачеві електронною поштою або через базову платформу дистанційного навчання.

3.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять в інституті післядипломної освіти університету можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.7. Практична підготовка слухачів здійснюється у формі реальної професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом інституту.

3.8. Контрольні заходи при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в інституті післядипломної освіти університету включають вхідний, поточний та вихідний.

Вхідне тестування проводиться на початку курсів підвищення кваліфікації. Його мета – встановлення вхідного рівня соціально гуманітарної та професійної підготовки, визначення стартового рівня знань та умінь слухачів і усвідомлення слухачами власної освітньої потреби.

Поточне тестування проводиться під час дистанційного етапу навчання на курсах підвищення кваліфікації та спеціалізації передбачає встановлення поточного рівня знань слухачів під час навчання на курсах підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання, самоконтроль. Самоконтроль є первинною формою контролю знань слухачів, який обов'язково забезпечується структурою та організацією будь-якого дистанційного курсу. Призначений для самооцінки слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння матеріалу змістового модуля (теми).

Вихідне тестування проводиться на завершальному етапі курсів підвищення кваліфікації та спеціалізації і встановлює рівень знань слухачів за результатами курсів підвищення кваліфікації.

Основною формою вхідного, поточного та вихідного контролю є тестування (Інтернет-тестування). Оцінювання результатів тестування можуть відбуватися дистанційно у двох режимах: автоматизовано та безпосередньо викладачем. Результати тестування зберігаються в електронному вигляді.

Усі контрольні заходи в інституті післядипломної освіти університету здійснюються відповідно до навчальних планів із використанням платформи дистанційного навчання.

IV. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. В інституті післядипломної освіти університету використання технологій дистанційного навчання зорієнтоване насамперед згідно плану-графіку ДСНС України підвищення кваліфікації та спеціалізації, відповідно посад осіб

середнього, старшого начальницького складу служби цивільного захисту та працівників ДСНС категорії слухачів.

4.2. Перелік навчальних дисциплін та форм організації навчання, за якими може бути забезпечене дистанційне навчання або використання його елементів у системі післядипломної освіти визначає інститут післядипломної освіти Університету.

4.3. В інституті післядипломної освіти університету при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

4.4. В інституті післядипломної освіти виконують навчальний процес за дистанційною формою навчання відповідальні за організацію підготовки групи; розробку навчальних матеріалів – науково-педагогічні працівники інституту згідно із навчальним планом, які входять до складу науково-методичної ради інституту щодо відбору навчального контенту та розміщення його на веб-ресурсі очно-дистанційної форми навчання.

4.5. Функції науково-методичної ради:

- перевірка якості, змісту, надання навчальних матеріалів за такими критеріями: повнота (відповідність стандартам навчання, робочим програмам), науковість, доступність, адаптованість змістового модуля до самостійного вивчення, практична спрямованість;

- перевірка відповідності наданих матеріалів вимогам дистанційного формату.

4.6. Науково-методична рада затверджує навчально-методичні матеріали як такі, що можуть бути використаними в навчанні за очно-дистанційною формою на дистанційному етапі. Після затвердження матеріали розміщуються у базі даних навчальних модулів. Супровід бази даних навчальних модулів здійснюють працівники кафедри управління інформаційної безпеки.

V. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- наукові основи дистанційного навчання для всіх освітніх рівнів та напрямів підготовки та/або розширення профілю (підвищення кваліфікації та спеціалізації) слухачів;

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- єдині вимоги до навчальних планів, програм і нормативів дистанційного навчання, які відповідають державним стандартам освіти;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки;
- методики розроблення, апробації та впровадження дистанційних курсів;

5.2. Кадрове забезпечення дистанційного навчання в системі інституту післядипломної освіти реалізується постійно діючою системою підвищення кваліфікації та спеціалізації науково-педагогічних працівників інституту з технологій дистанційного навчання. Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:
  - методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
  - документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
  - відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
  - мультимедійні лекційні матеріали;
  - термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається відповідною кафедрою у відповідності до навчальних програм.

Реєстрація слухачів на платформу дистанційного навчання та технічна підтримка роботи платформи забезпечується науково-педагогічними працівниками кафедри інституту післядипломної освіти.

Аналіз навчального процесу за дистанційною формою навчання та висновки щодо виконання навчального плану слухачами курсів здійснюється відповідальними згідно посадових інструкцій.

Для забезпечення дистанційного навчання слухачів навчальний заклад може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці у цьому навчальному закладі.

VI. Порядок внесення змін і доповнень до Положення

6.1. Положення набуває чинності з моменту затвердження рішенням Вченої ради Університету.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться після схвалення Вченою радою Університету та затверджуються наказом ректора.

Начальник інституту післядипломної освіти
полковник служби цивільного захисту

Володимир СЛОБОДЯНИК